02/11/2019

Θυρανοίξια ενός ιστορικού Ι. Ναού του 16ου αιώνα

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας

Το Σάββατο 2 Νοεμβρίου 2019, το πρωί, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας κ. Παντελεήμων τέλεσε τα Θυρανοίξια του ιστορικού Ιερού Ναού του Αγίου Δημητρίου Παλατιτσίων-Αιγών.

Στην συνέχεια, ο Σεβασμιώτατος τέλεσε την πρώτη Θεία Λειτουργία μετά από τις πρόσφατες εργασίες της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ημαθίας και κήρυξε το θείο λόγο.

Στο τέλος τελέστηκε μνημόσυνο για τον αείμνηστο αρχαιολόγο Μανόλη Ανδρόνικο και ακολούθησε ξενάγηση από την προϊσταμένη της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ημαθίας, κ. Αγγελική Κοτταρίδη.

Σύμφωνα με την Εφορεία Αρχαιοτήτων Ημαθίας, ο Ιερός Ναός είναι του 16ου αιώνα με αρχιτεκτονικά μέλη που προέρχονται από το Ανάκτορο του Φιλίππου Β’ στον τόπο ενός Βυζαντινού κοιμητηρίου.

Ο Ιερός Ναός του Αγίου Δημητρίου είναι μια μεγαλοπρεπής τρίκλιτη βασιλική, με έναν βαθύ νάρθηκα. Δυο κιονοστοιχίες μοιράζουν τον κυρίως ναό, αλλά και τον νάρθηκα σε τρία κλίτη με πολύ φροντισμένη κατασκευή και πλούσιες τοιχογραφίες.

Στην διάρκεια της Θείας Λειτουργίας τέθηκε σε προσκύνηση τεμάχιο του Ιερού Λειψάνου του Αγίου Δημητρίου.

© Kosmas Karagiannis | MBNK

Ο ΑΓΙΟΣ
ΑΗΜΗΤΡΙΟΣ
© Kosmas Karagiannis IMBNK

© Kosmas Karagiannis IMBNK

© Kosmas Karagiannis IMBNK

© Kosmas Karagiannis IMBNK

© Kosmas Karagiannis IMBNK

© Kosmas Karagiannis IMBNK

© Kosmas Karagiannis IMBNK

© Kosmas Karagiannis IMBNK

© Kosmas Karagiannis IMBNK

© Kosmas Karagiannis IMBNK

ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΠΑΛΑΤΙΤΣΙΩΤΩΝ
© Kosmas Karagiannis IMBNK

© Kosmas Karagiannis IMBNK

© Kosmas Karagiannis IMBNK

© Kosmas Karagiannis IMBNK

© Kosmas Karagiannis IMBNK

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΒΕΡΟΙΑΣ

Μέ πολλή χαρά καί συγκίνηση τε-λέσαμε σήμερα τά Θυρανοίξια ἑνός παλαιοῦ καί ἱστορικοῦ ναοῦ τῆς περιοχῆς μας, ὁ ὁποῖος γιά πολ-λά χρόνια παρέμενε κλειστός, καί τελέσαμε τήν πρώτη θεία Λει-τουργία μία ἀκριβῶς ἑβδομάδα με-τά τήν ἑορτή τοῦ ἁγίου μεγαλο-μάρ-τυρος Δημητρίου τοῦ μυρο-βλύ---του, στή χάρη τοῦ ὁποίου εἶναι ἀφιερω-μένος.

Ἔτσι ἡ σημερινή ἡμέρα εἶναι γιά τόν ναό μας καί γιά τά Πα-λα-τίτσια ὄχι μόνο μία μεθέορτος πανήγυρις ἀλλά μία πραγματική πανήγυρις, καθώς μετά ἀπό τίς ἐπίπονες προ-σπά-θειες τοῦ προ-σωπικοῦ τῆς Ἐφο-ρείας Ἀρχαι-ο-τήτων Ἡμαθίας, τῶν ἀρ-χαι-ολό-γων, μέ ἐπικεφαλής τήν προϊ-στα-μέ-νη τῆς Ἐφορείας, κυρία Ἀγγελική Κοτταρίδη, τῶν συντη-ρη-τῶν, τῶν τεχνιτῶν καί τῶν ἐρ-γα-τῶν, ἀπολαμβάνουμε σή-μερα αὐτή τή μεγάλη εὐλογία: νά λει-τουρ-γοῦμε στόν συντηρημένο καί ἀπο-κατεστημένο με-γα-λοπρεπῆ αὐτόν ναό τοῦ ἁγίου Δη-μη-τρίου, τόν ναό μέ τήν ἐντυπωσιακή ἀρχι-τεκτονική, τίς ἀριστουργη-μα-τικές τοιχογραφίες καί τήν ἐπιβλη-τι-κή τοι-χο-δομία, ὁ ὁποῖος γιά πολλές δε--καετίες παρέμενε κλει-στός καί σιω-πη-λός, παρέμενε ἀλει-τούρ-γη-τος καί ἀπρόσι-τος στούς πιστούς καί τούς ἐπι-σκέ-πτες.

Γι᾽ αὐτό καί ἡ χαρά μας εἶναι σή-μερα πολλή μεγάλη καί ἡ συγ-κί-νη-σή μας ἀκόμη

μεγαλύτερη, γιατί ὁ ναός τοῦ ἁγίου μεγαλο-μάρ-τυρος Δημητρίου ἀποδίδεται στούς ἀν-θρώπους αὐτοῦ τοῦ τόπου, αὐ-τοῦ τοῦ χωριοῦ μέ τό σπουδαῖο ὄνομα, ἀποδίδεται στούς εὐλαβεῖς λάτρεις τοῦ Θεοῦ καί τῆς βυζαντινῆς τέ-χνης, ἀπο-δει-κνύοντας ἔτσι ὅτι οὔ-τε τό ὄνο-μα τοῦ τόπου εἶναι τυ-χαῖο οὔτε καί ἡ ἀφιέρωση στόν ἅγιο Δημήτριο συμπτωμα-τι-κή.

Διότι δέν εἶναι μόνο ἡ τοπική ἐγ-γύτητα μέ τό ἀνακτορικό συγκρό-τη-μα τοῦ Φιλίππου τοῦ Β΄ πού ἔδωσε στόν τόπο αὐτό τό ὄνομα Πα-λατίτσια, εἶναι καί ἡ μεγα-λο-πρέ-πεια αὐτοῦ τοῦ ναοῦ, μιᾶς ἐντυπωσιακῆς τρί-κλιτης βασιλι-κῆς, πού ἄν καί κτίσθηκε σέ μιά ἐποχή δύσκολη καί σκοτεινή γιά τό Γένος μας, στήν ἐποχή τῆς Τουρκοκρατίας, στήν ἀνατολική ἐσχατιά τῆς νεκροπόλεως τῶν Αἰ-γῶν, στόν τόπο τοῦ βυζαντινοῦ κοι--μητηρίου, ἀξιοποιώντας ἀρχι-τε--κτο-νικά μέλη τοῦ ἀνακτόρου τοῦ Φιλίππου, δέν ὑστερεῖ σέ τί-ποτε ἀπό τά βασιλικά κτίσματα, γιατί κοσμήθηκε μέ τοι-χογραφίες πού ἀποπνέουν ἀρ-χο-ντική μεγα-λο-πρέπεια καί ἀπαράμιλλη ὀμορ-φιά καί ἀπο-δεικνύουν τήν πνευ-ματική καί οἰ-κο-νομική ἄνθιση τῆς περιοχῆς στίς τελευταῖες δεκαε-τίες τοῦ 16ου αἰῶνος καί τή φιλό-καλη διάθεση τῶν κατοίκων καί τῶν τεχνιτῶν.

Τό ἴδιο ἰσχύει καί γιά τήν ἀφιέ-ρωση τοῦ ναοῦ στόν ἅγιο μεγαλο-μάρτυρα Δημή-τριο, τόν στρατη-λά-τη ἅγιο πολιοῦχο τῆς Θεσσαλο-νί-κης, ὁ ὁποῖος ὄχι μόνο ἐπανειλημ-μένα ἔσωσε τήν πόλη του καί τή Μακεδονία μας ἀπό ποικίλους ἐχθρούς ἀλλά καί μέ τά θαύματά του ἔγινε γνωστός σέ ὅλη τήν οἰ-κουμένη, ὅπως καί ὁ Μέγας Ἀλέ-ξανδρος, πού τό ὄνομα τῆς ἀδελ-φῆς του Θεσσαλονίκης φέ-ρει ἡ πόλη τήν ὁποία προστατεύει αἰῶ-νες τώρα ὁ ἅγιος Δημήτριος, ἀπάλλαξε τόν ἑλληνισμό ἀπό τόν Περσικό κίνδυνο, καί ξεκινώντας ἀπό τό πλησιόχωρο ἀνάκτορο τῶν Αἰγῶν ἔκανε τό ὄνομά του καί τό ὄνομα τῆς Μακεδονίας μας περί-φημο σέ ὅλο τόν κόσμο.

Δέν εἶναι ὅμως ἀκόμη σύμπτωση ὅτι ἡ κτητορική ἐπιγραφή τοῦ ναοῦ αὐ-τοῦ τοῦ ἁγίου Δημητρίου, ἔγινε γνωστή μέ τό πρῶτο ἐπιστη-μονικό δημοσίευμα τοῦ μεγά-λου ἀρ-χαιολόγου, τοῦ σοφοῦ καί ἀει-μνή-στου καθηγητοῦ Μα-νόλη Ἀν-δρό-νικου, πού πρίν ἀπό λίγες ἡμέρες, στίς 23 Ὀκτω-βρίου, συμ-πληρώθηκαν 100 χρό-νια ἀπό τή γέννησή του.

Ὁ Μανόλης Ἀνδρόνικος ἦρθε ἐδῶ, λίγο πρίν ἀπό τό 1940, νεα-ρός φοιτητής τῆς Ἀρχαιολογίας, βοηθός τοῦ καθηγητῆ Ρωμαίου στήν ἀνασκαφή τῶν Αἰγῶν, καί εὐτύχησε σαράντα περίπου χρόνια πρίν νά φέρει στό φῶς τούς περί-φημους βασιλικούς τάφους τῆς Βεργίνας, προσφέροντας ἀδιά-σει-στες ἀποδείξεις γιά τήν ἑλληνικό-τη-τα τῆς Μακεδονίας μας, νά ἀπο-κα-λύψει τήν ἱστορία αὐτοῦ τοῦ ναοῦ.

Γι᾽ αὐτό καί σή-με-ρα τόν μνημο-νεύ-ουμε μέ ἀγάπη, τιμή καί εὐ-γνω-μοσύνη, ἀλλά καί μέ τή βε-βαιό-τητα ὅτι καί ὁ ἴδιος θά χαι-ρόταν βλέποντας τόν ναό τοῦ ἁγίου

Δημητρίου ἀποκαταστημένο καί λαμπρό, θά χαιρόταν ὡς δά-σκαλος γενναιόδωρος καί στορ-γι-κός, γιατί οἱ μαθητές του καί οἱ συνεχιστές τοῦ ἔργου του στήν ἀνα-σκαφή τῆς Βεργίνας, συνέ-χι-σαν καί ὁλοκλήρωσαν μέ τή συντή--ρηση καί ἀνάδειξη τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Δημητρίου στά Παλατίτσα καί αὐτό, τό πρῶτο ἔρ-γο του.

Μνημονεύοντας, λοιπόν, τό ὄνο-μά του, προσευ-χό-με-θα στόν Θεό γιά τήν ἀνά-παυση τῆς ψυχῆς του ἐν χώρᾳ ζώ-ν-των καί σκηναῖς δι-καίων.

Ἡ σημερινή ὅμως μεγάλη ἡμέρα γιά τόν ναό αὐτό τοῦ ἁγίου Δημη-τρίου, γιά τά Παλατίτσια καί γιά ὅλους μας, ὅσοι ἀπολαμβάνουμε τό κάλλος τοῦ ναοῦ, ἀλλά καί ὅσοι ἐργάσθηκαν γιά τήν ἀπο-κατάστα-σή του καί γιά νά μπο-ροῦ-με σή-με-ρα νά τελέσουμε τά θυρα-νοίξια καί τή θεία Λειτουργία, εἶναι μία εὐκαιρία νά μνημονεύ-σουμε ἐν εὐ-χαριστίᾳ τούς ἀοιδί-μους κτίτο-ρες τοῦ ναοῦ, τούς ἁγιογράφους, τούς ἀνακαινιστές «πάλαι τε καί ἐπ᾽ ἐσχάτων», νά εὐχαριστήσουμε ἀπό καρδίας τήν Ἐφορεία Ἀρχαιο-τήτων Ἡμαθίας καί τήν προϊστα-μένη της γιά τό ἐξαίσιο ἔργο τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ ἱστορικοῦ αὐτοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Δημητρίου στά Παλατίτσια καί ὅλους ὅσους συνέβαλαν σέ αὐτό.

Ἀπό σήμερα δίπλα στό ἐντυπω-σια-κό ἀνά--κτορο τοῦ Μακεδόνος βασι-λέως Φι--λίππου θά ἔχουμε καί τό σπου-δαῖο αὐτό ἀνάκτορο τοῦ πά-ντων βασιλέως καί τοῦ γενναίου στρα-τιώ-του του, τοῦ ἁγίου μεγα-λο-μάρ-τυ-ρος Δημητρίου. Καί εὔχομαι ἡ χάρη καί ἡ εὐλογία τοῦ ἁγίου Δημητρίου νά συνοδεύει καί νά ἐνισχύει ὅλους μας, τούς κα-τοίκους τῶν Παλατιτσίων καί τούς εὐλαβεῖς προσκυνητές τοῦ ἱε-ροῦ αὐτοῦ ναοῦ καί ὅσους ἐργάσθηκαν γιά νά ἐπανέλθει στό παλαιό του μεγαλεῖο.